

AEONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Ges
Pe o jum. de an . . . 12
Pe trei luni . . . 6
Pentru România:
Pe un an . . . 40 lei
Pe o jum. de an . . . 20

SELECŢIE Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 15

INSELAŢIILE
se primesc la administra-
ţia. Preţul după tarife
şi la volia.

manuscrisele nu se in-
napoiacă.

Politica bunului simţ.

Sunt două ţări, la două extremităţi ale Europei, cari fac politica aceasta: a bunului simţ. Pe o parte, ori numai ameninţate — aceasta nu se ştie cu siguranţă — de o anume invazie, ambele sunt stăpânite de teroarea acestui pericol al existenţei lor naţionale. Având identitatea intereselor, cele două ţări, împotriva dificultăţilor geografice, peste cel mai sângeros teatru de războiu pe care-l suportă teritoriul bătrânei Europe, îşi caută mâinile.

Suedia şi România.
Din ce anume sursă a fost lansată în publicitate informaţia despre năzuinţa de apropiere dintre ele, e greu de precizat. Inşă dată fiind realitatea situaţiei, confirmarea agenţiei telegrafice este profund întemeiată.

Invazia, care le terorizează, este menită să pornască din acelaşi izvor al unei politici model-arbitrare: politica panslavismului. Ce rost întemeiat i-ar putea găsi conducătorii destinelor Rusiei, o extindere teritorială a acesteia peste ţara cu fiorduri adânci şi pământ sărac dar cu cea mai aleasă mândrie şi cu cea mai solidă cultură naţională a Svediei — ori peste şesul gorurilor măreţului fluviu care oferă României inepuizabile surse de bogăţie, înflorire economică? Arbitrarul politicienilor vor fi preconizând o expansiune a vieţii materiale ruseşti, care ar fi condiţionată şi de o expansiune teritorială? Căutarea debuşeurilor pe pieţele străinătăţii ar fi zadarnică fără o mărire a uriaşei Rusii?

Dar nu şi-au tras seama îngâmfaţii politicienilor că politica aceasta a încălcărilor este cea mai urgisită, că disconsideră principiile elementare şi sfinte ale existenţei naţiilor, că în ea germinează antipatiile atât de generale faţă de poporul rusesc cari nu se vor şterge decât după o revenire în întregime la politica bunului simţ, la o decretare a principiului naţional ca regulator al afacerilor de stat?

Faţă de primejdia comună cele două ţări îşi caută mâinile. Se va ajunge ori nu la un tratat — nu se poate şti. Ne interesează numai năzuinţa îndreptăţită de a se remarca independenţa, de a se remarca drept factori, exponenţi ai politice

de dreptate. Tratatul ar veni ca o încoronare a trăsăturilor caracteristice sufleteşti atât de identice dintre cele două pozoare.

Ambele ţărişoare s'au ridicat la puterea de care dispun astăzi prin o intensă, îndelungată muncă colectivă a celor mai buni fii ai ei pe toate terenurile vieţii publice. Nu din mila marilor puteri. Iar forţa lor politică a fost sprijinită din interior prin înflăcărea unei culturi temeinice naţionale, fără zăbavă, făptuită tot prin firile delicate ale celor mai devotaţi vlăstari din cele două neamuri.

La Svedezi şi la Români, se vor găsi aceleaşi calităţi nepreţuite. Aceeaşi armonie (nu aceleaşi rapoarte!) între clasele sociale, aceeaşi viaţă gospodărească ordonată, acelaşi patriotism sacru, aceeaşi luptă pentru creşterea prestigiului ţării. Şi la unii şi la alţii sărăcia şi cultura sunt doi fraţi buni cari se înţeleg şi se suferă. Uitaţi, Svedienele şi Româncele poartă cămăşi cu fluturi, alife, pupi de-o asemănare frapantă. Se zice că strămoşii unora şi altora au dus viaţa comună până ce din platourile Aziei s'au desprins enorma masă a Avarilor cari au despărţit pe Goji aruncându-i pe unii jos spre Dunăre, pe alţii sus peste Marea Ostică.

Suedia şi România intronează, luptă să introneze o politică a bunului simţ — în contrast cu politica arbitrară muscăleşcă. Ele nu pot fi decât eluipătoarele libertăţii politice a naţiilor şi şi pun simpatia pe talgerul cumpenei alături de naţiunile cari luptă pentru aceeaşi politică.

Vom vedea cari sunt aceste naţii. Ruşii nu par a fi până acum. Atitudinea comună de apărare a Svediei şi României faţă de ei este evident îndreptăţită.

Un consiliu de miniştri italian. Ziarul »Stampa« anuţă din Roma:

În consiliul de miniştri, care a avut loc zilele trecute, miniştrul de externe a dat lămuriri asupra situaţiei diplomatice. Consiliul de miniştri s'a ocupat în primul rând cu atitudinea ce trebuie s'o ia Italia faţă de provocarea Turciei. După lămuririle date de Sonnino, guvernul a hotărât să facă un nou demers, cât se poate de energic, pe lângă guvernul otoman, prin intermediul ambasaderului turc la Roma, Naby Bel.

Consiliul de miniştri s'a ocupat apoi de zvonul ce circulă despre o *intervenţie a Bulgariei împotriva Sârbiei*. Dacă acest zvon s'ar confirma, ar constitui un fapt de un deosebit interes pentru Italia; totuşi în circurile oficiale italiene nu se crede ca acest zvon foarte grav să se adevărească acum. Acest eveniment senzaţional mai e îndepărtat, căci pentru moment Bulgaria mai aşteaptă noui propuneri din partea împătritei înţelegeri. Pe de altă parte intenţiile atribuite Bulgariei de a provoca o catastrofă în Balcani, nu concordă cu tendinţa ei, care deocamdată ţine la neutralitate. Pentru moment nu se crede într'un războiu sârbo-bulgar. Totuşi situaţia din Balcani e în totalitatea ei destul de gravă.

Eroismul regimentului arădan 33.

Reţinem din »Românul« următoarele ordine de zi şi discursuri rosite cu prilejul sărbătorii regimentului 33 din Arad, regiment aproape curat românesc, în ziua de 12 Iulie n. pe câmpul de luptă.

Ordinul de zi al comandei armatei a 2-a, 12 Iulie 1915.

Cu deosebită mulţumire am aflat din rapoartele despre lupte ale comandamentului corpului XIX de armată, că în luptele de urmărire, spre ost delat Lemberg, trupele diviziei 34 de infanterie au dovedit un eroism strălucit, o specială tenacitate şi energie. În luptele ce s'au dat pentru Lahodov, regimentele de infanterie Nr. 29 şi 33, batalioanele de vânători Nr. 23 şi 28, apoi detaşamente din regimentul de infanterie Nr. 74, ataşate acestui grup de atac sub comanda general-majorului Lauingen, — şi-au câştigat lauri neperitori.

Böhm Ermoli
gen. de cav. comandant de armată.

Ordinul de zi al comandei corpului de armată XIX.

Felicit bravele trupe din prilejul înaltei laude, ce li s'a adus, şi sunt convins, că prin noi fapte ele vor câştiga noi lauri, iar viitoarele generaţii vor privi cu mândrie la aceste fapte ale înaintaşilor lor.

Trollmann.
locot.-mareşal, comandantul corpului de armată.

În 18 Iulie n. regimentul nostru de infanterie Nr. 33 a avut o zi de

odihnă într'un sat mai măişor, îndărătul frontului. La orele 9 dimineaţa sosi în acest sat comandantul corpului de armată al XIX-lea Ex. Sa feldmareşalul locotenent Trollmann cu divizionarul Lavingen şi cu un grup de ofiţeri din statul maior, — pentru a decora în persoană eroii regimentului Nr. 33, cari s'au distinşi în luptele de urmărire contra Ruşilor. După onorurile trupei a urmat serviciul divin pe câmp, celebrat prin preotul militar al regimentului părintele Constantin Bălean. La cetirea Evangheliei întreagă asistenţa a fost adânc emoţionată. Generalii în genuchi lângă altar, iar trupele în ţinuta »La rugăciune« şi răspunsurile date de muzica militară se înaltau cu bubulul tunurilor şi pocnetul armelor. După serviciul divin a urmat prezintarea corpului ofiţeresc. Apoi postându-se eroii înaintea regimentului, în faţa Ex. Sale, dânsul rosti următoarele cuvinte către soldaţi (în limba nemtească, iar tălmăcirea în română a făcut-o cu glas sonor d. căpitan Teodor Serb):

Soldaţi!

Corpul al XIX-lea de armată a prestat înălţătoare şi grandioase fapte. Între trupele mele, cărora este a li se mulţumi în primul rând aceste prestaţii, se găseşte foarte bravul regiment 33. Multe mii din acest regiment şi-au dat viaţa pentru împărat şi patrie, pentru onoarea familiilor lor. Din rapoarte am aflat, că mulţi dintre voi, v'aţi distinşi prin un deosebit eroism, mai cu samă în luptele din urmă ce s'au dat dincolo de Lemberg. E o deosebită plăcere pentru mine să i răsplătesc în persoană pe aceştia. În ţinuta aceasta exemplară şi plină de spirit de jertfă, văd strălucirea tronului şi garanţa unei păci cinstitute. Dumnezeu să fie cu reg. 33!!

După aceste cuvinte Ex. Sa a decorat pe cei 18 eroi în parte *covăşitoare Români* şi a strâns călduros mâna fiecăruia.

A urmat apoi defilarea trupelor. La sfârşitul serbării Ex. Sa adresându-se comandantului regimentului a zis:

— *Doresc ca evenimentul zilei să fie eternizat în istoria regimentului.*

La 2 şi ordinul de zi al Ex. S. d. feldmareşal-lt. Trollmann:

Ex. Sa comandantul corpului, locot.-mareşalul Ignatie Trollmann a făcut onoare regimentului, asistând la liturghia noastră de campanie ţinută în 18, decorând în persoană pe 13 camerazi din regiment şi ţinând o cuvântare soldaţilor. Ex. Sa

mi-a adresat apoi cam următoarele cuvinte:

„Mă bucură, că pot vedea şi saluta reg. 33! Sunt foarte mulţumit cu aspectul şi cu ţinuta soldaţilor!“

Aceasta este a se aduce la cunoştinţă soldaţilor!

Cuvintele înălţătoare şi frumoase ale Ex. Sale şi recunoştinţa Sa, pe care le-a adresat în faţa regimentului să răsună şi pe mai departe în inimile ofiţerilor şi ale soldaţilor şi să trezească impresia adâncă şi statornică, care să ne dea însufleţire şi înălţare sufletească şi pe viitor, la toate jertfele pentru M. Sa împăratul şi regele nostru şi pentru patrie.

Defensiva rusească.

O paralelă între concepţia rusă şi germană.

Oficiul guvernului român »L'Independance Roumaine«, face o paralelă între concepţia rusă şi germană, cu privire la defensiva rusească.

Organul guvernului aminteşte influenţa pe care o exercită şi astăzi asupra spiritelor ruseşti, campania Napoleoniană din 1812. Planul executat a unei de Rostopchin, care a incendiat Moscova pentru a tăia orice resurse armatei năvălitoare, pare să fie şi astăzi în cinste chiar la conducătorii armatelor ţării.

Istoria se repetă acum prin evacuarea Varşoviei, învagarodului şi pustirea întregii regiuni răpăsite. Germanii şi austro-ungarii răspund că procedând astfel, ruşii împlinesc mai curând o superstiţie, decât un plan de războiu. Condiţiile actuale sunt cu totul altfel, decât cele de acum un veac. Armatele puternic centrale pot înainta ori cât de mult în inima Rusiei, bizuindu-se pe organizaţia minunată a întocmirii lor. Pe măsură ce înainteză, armatele germane sunt urmate de căi ferate de campanie care transportă muniţii şi hrană. Cu o asemenea întocmire s'ar putea străbate şi un deşert. Prin urmare, oricât ar distruge Polonia, ruşii nu pot împiedica pe germanii lor să-şi atingă ţinta.

Activitatea submarinelor germane.

Din Berlin se anuţă: Presa engleză a pretins că timpul de 22 săptămâni de când a început acţiunea vaselor submarine garrare 98 vapoare comerciale engleze şi 95 neutrale au fost scufundate.

Aflăm dintr'un izvor competent

Inserare.

Umbre vagi cobor încete
Din păduri, de pe coline
Şi ies până umbriitoare
Peste văi cu ape line.

Ici o şoaptă mai colindă
Dulce şoaptă de iubire,
Iar în faptul inserării
Totui par'că-o tănuire...

Sus în zare se aprinde
Roş' Luceafărul de seară...
Nici un zgomot, pace sfântă,
Peste 'ntinsuri de hotară...

...Ci în ciuda acestei linişti
Routa bate apa morii,
Vrând anume să rănească
Pacea sfântă a 'nserării...

Ţ. Ţ.

Armele de distrugere.

Condiţiunile unei torpile bune.

În actualul războiu naval torpila automobilă joacă un rol din cele mai importante. Torpila datează de vre-o 40 ani. În 1864 un ofiţer de marină austriac concepe primul aparat de acest gen. Motorul era pus în mişcare cu aburi dela o căldare mică încălzită de o lampă cu petrol.

După acela căpitanul de Loppis, în colaborare cu inginerul englez Robert Whitehead, directorul uzinei de construcţiuni mecanice din Fiume, căutăre a perfecţiona torpila. Whitehead făcând aburii cu aer comprimat. În urma mai multor perfecţionări, el a experimentat în 1867 prima sa torpilă a cărei lungime era aproape 3 metri, cu un diametru de 35 centimetri şi cu o încărcătură de opt kgr. exploziv.

Torpila percurgea atunci o distanţă de 640 metri cu o viteză de 6—7 noduri. Funcţionarea regulatorului de imersiune lasă însă foarte mult de dorit. Pentru a remedia acest neajuns, el imagină o combinaţie de pendul, rămasă mult timp secretul torpilei.

Experienţele făcute atunci provocară în lumea maritimă un mare entuziasm.

Cea dintâi putere care a cumpărat dreptul de a construi torpile în arsenalul sale a fost Anglia la 1870. Dreptul acesta a fost plătit cu 70 000 lire. După aceea a venit Franţa, care plăti un drept analog, mai mult sau mai puţin restrâns cu 200 000 franci. Şi astfel, în timp de câţiva ani, Whitehead, vându secretul său la 21 puteri, ceace îi permise a lăsa moştăniţilor o avere de vre-o 200 milioane.

În aceste condiţiuni »secretul« ajunsese în scurtă vreme să fie cunoscut de toată lumea.

Deşi torpila nu mai era un secret pentru oimeai, totuşi cea mai mare parte din ţări, în loc de a-şi construi singure asemenea maşini de distrugere, răuseră multă vreme tributare uzinelor din Fiume.

Franţa se aprovizionea cu torpile în mod exclusiv din Austria. În 1866 amiralul Aube construi un atelier de torpile în Toulon, dar exploatarea începu abia în 1894, ajungând a produce o sută de torpile pe an. În anul din urmă au început şi uzinele Creuzot a fabrica torpile.

Astăzi torpila Whitehead, spune I. A. I. Coudescu în »Revista Industrială«, intră în uzul tuturor marinelor

din lume, căci nu mai au nici un secret. Ele pot cu toate acestea prezenta unele caracteristice proprii fiecărei marine în parte.

Destinată să pornească dela un vas, spre a atinge un alt vas inamic, torpila trebuie astfel echilibrată încât să fie forţată a se menţine fără deviaţie sensibilă la o adâncime determinată care poate fi regulată dinainte. Dacă torpila se ridică sau se afundă, aceasta va face ca traiectoria să se urgască, ceea ce ar consuşa o bună parte din forţa motrice în detrimentul distanţei parcursă. De altfel, dacă afundarea sa depăşeşte o limită oare care, torpila poate trece sub vas fără să-l atingă.

Tot aşa de important este şi faptul de a se asigura traiectoriei torpilei cea mai mare fixitate, în planul vertical de lansare, adică în planul de ochire.

De aci rezultă că regularea cursului în adâncime şi în direcţie este punctul capital de rezolvat pentru ca torpila să-şi ajungă ţinta. În aceasta se resumă dificultatea cea mare, destul de bine rezolvată aşa prin căminele de imersiune şi cărna de direcţie.

În acelaşi timp torpila trebuie să aibă o încărcătură de explozibil şi o

vităză cât mai mare cu putinţă, ceea ce necesită o putere motrice relativ considerabilă.

Este neapărată nevoie de un dispozitiv spre a putea găsi torpila armată pentru exerciţii. Torpila de războiu trebuie să aibă şi ea un dispozitiv, care să o facă să explodeze în caz când nu şi-a ajuns ţinta, spre a nu fi primejdioasă vaselor neutre şi chiar acelor care au lansat-o.

Aceste toate s'au realizat, după cum se va vedea mai jos.

Regulatorul de imersiune sau cărna de profunzime este constituită de una sau două arpi orizontale, instalate la coada torpilei. Funcţionarea este asigurată prin mişcări combinate a unui piston hidrostatic şi a unei pendule.

Cârna de direcţie este construită de două patete verticale situate la coadă. Mult timp cărna nu exista, iar torpila purta numai arpişoare verticale care se fixau la lansare, după orientarea judecată ca convenabilă pentru a remedia deviaţiunile. Tirul era lipsit atunci de orice precizie şi torpila nu se putea lansa cu succes de cât la 400—500 metri.

La 1900 un ofiţer austriac introduse giroscopul pentru menţinerea direcţiei torpilei. La început acest giro-

că aceste cifre nu sunt exacte: până la 25 Iulie, vasele submarine germane au scufundat în zona de război 229 vagoare engleze și alte 30 aparținând altor dușmani precum și șase vapoare neutrale care au fost luate drept vapoare dușmane.

Afară de aceste vapoare neutrale, alte 29 vapoare neutrale au fost oprite perchezitionate și scufundate din cauză că făceau contrabandă de război. După dreptul de pradă ele neputând fi aduse într-un port german au fost scufundate.

Să mai adăogăm, spre a fi exacti că vasele submarine germane au tras, din greșeală asupra a trei vapoare neutrale, dar care nu au fost scufundate. (Wolffbüreau). A. R.

SITUAȚIA pe câmpul de război.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 29 Iulie. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

La granița între Bucovina și Basarabia glotași croați și ungari au atacat pe neașteptate o poziție puternică rusească. Dușmanul a fost surprins și a luat o la fugă după o luptă sângeroasă piept la piept, lăsând pe teren 170 morți. Spre est dela Kamionka-Stanilova am prins 7 ofițeri și 500 soldați. La Sokal am respins din nou atacuri dușmane. Dealtfel situația pe frontul nord-estic e ne-schimbată.

La granițele italiene.

Pe linia de front de pe coasta mării Italianii au îndreptat în contra noi stră atacuri numai pe marginea platoului dela Sdrausina și Vermigliano, dar fără rezultat. În fața capului de pod dela Görz dușmanul a evacuat pozițiile sale de asalt și s'a retras în liniile, pe care le ocupase înaintea luptelor.

La granița Carintiei sunt în cursul lupte de artilerie și ciocniri mai mici. La granițele Tirolului a fost respins un batalion dușman la Marcc în valea Etsch-ului iar pe teritoriul Tofana a fost resfirată o companie italiană.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 29 Iulie. — Buletinul oficial al marele cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: În Flandria artileria noastră a distrus pe canalul Fournes un scripet țezestrat cu un tren de mare calibrul.

Spre vest de Souchez a fost respins un atac francez. La GivENCHI, în Argoni, precum și la Vauquois am adus la explozie cu succes mine.

Gh. N. C.

Reflexii...

Se crede indeobște că flozofia e un fel de zidire de-a'ui Manole: ce se zidește ziua, se surpă noaptea. Dar nu-i tocmai așa. Vremea pune peatră pe peatră, lemn pe lemn — și zidirea se înalță: nu știm, cât va crește, nu știm, ce va deveni — un templu sau

Exploziile franceze în Champagne au rămas fără rezultat.

Lu ost și sudost: Spre nord dela Njemen situația e neschimbată. Spre nordost dela Suwalki de ambele părți a liniei ferate spre Ołita, am ocupat o parte din pozițiile dușmane făcând 2910 prizonieri și capturând 2 mitralieze.

Eri și azi noapte Rușii au reînnoit atacurile lor în contra frontului nostru spre sud de Narew. Toate eșirile lor au eșuat cu mari perderi pentru ei.

Spre vest dela Novo-Georgisk, pe malul sudic al Vistulei, o 1/2 de companie germană, atacând pe neașteptate pe dușman, a prins 128 Ruși. În ținutul spre sud-vest de Gora-Kalvarja Rușii au încercat în noaptea spre 28 Iulie să înainteze spre vest, au fost însă eri atacați și respinși.

La sudost: Situația pe frontul trupelor germane e în genere neschimbată.

Prizonieri basarabeni la Sibiu.

Inființarea „Acțiunii basarabene“.

Cetim în „Universul“:

Un fruntaș român din Transilvania, directorul unei instituții de bancă, — venit în țară pentru aprovizionări cu cereale, — povestește un episod interesant din viața prizonierilor basarabeni capturați de austro-ungari. Un număr de 14 din acești români basarabeni a fost transportat la Sibiu. Când au fost aduși în gară, nimeni nu știa să se înțeleagă cu ei. S'a găsit însă unul, care să le vorbească rusește.

— Noi nu știm rusește, spuse unul dintre basarabeni.

Atunci aflară cei din gara Sibiu, că acești prizonieri sunt români de peste Prut.

— Sunteți români?

— Suntem Moldoveni.

— Și n'ați învățat de loc rusește?

— Apoi, numai la cântănie învățăm comanda pe rusește.

— La biserică nu se cântă rusește?

— Câtă vreme s'a cântat rusește, noi n'am prea fost, dar acum se cântă numai românește și ne ducem la biserică și noi.

Prizonierii povestesc apoi cum numai sortucarii de la orașe vorbesc rusește, pe când țărănimia toată din Basarabia vorbesc numai moldovenește.

— Nu s'a lipsit de noi graiul istic și pazel....

Am redat pe cât l'a putut convorbirea așa cum ne-a fost povestită. Din ea reiese lămurit, că propaganda de rusificare n'a izbutit în toate românești de peste Prut, cu toate asprime măsurilor ce s'au luat acolo în acest scop.

Faptul este destul de interesant și e vrednic de relevat mai cu seamă în împrejurările de azi, când problema noastră națională se pune întreagă și nedespărțită.

În legătură cu acestea, se poate da știrea, că s'a pus la cale înființarea unei Acțiuni basarabene, al cărei scop ar fi să lumineze opinia noastră publică asupra situației românilor basarabeni. Această Acțiune va face o întinsă propagandă în jurul reintregirii vechei Moldove. Societatea își va începe activitatea spre toamnă și va ține o serie

de întruniri în Capitală ca și în provincie.

Pe cât suntem informați, s'a făcut apel la frunțașii basarabeni dela noi, ca să se strângă în jurul acestei societăți și chiar eri a avut loc o primă constătuire în acest scop.

Ținta de căpetenie a noiei acțiuni naționale ar fi să convingă guvernul de oportunitatea reocupării Basarabiei în granițele ei de acum 103 ani.

E vorba și de un memoriu, în care s'ar spune, între altele, și despre pustirea satelor românești din Basarabia în vederea retragerii rușilor, fapt care ar aduce într'o mare măsură pe frații noștri de dincoace de Nistru.

ȘTIRI.

— 30 Iulie n. 1915.

Ofițeri și soldați români decorați. Crucea pentru merite militare cl. 3 cu decorația de război s'a conferit sublocotenentului i. r. Dr. Ioan Todor din reg. de gloate Nr. 22.

Cu lauda prea înaltă—Signum laudis—au fost distinși sublocotenentul glotaș Nicolae Rognean din batalionul de etapă II/23 și locotenentul Luca Fogolean din reg. 23 de gloate.

Crucea de argint pentru merite pe funta medaliei de vitejie s'a conferit caporalului Traian Dejan din reg. 24 de gloate.

Cu medalia de argint pentru vitejie cl. I. au fost distinși caporalul Ioan Mundra și fruntașul Ignatie Forica din reg. 82 de inf.

Prea sfințitul Episcop Dr. Vasile Hossu în reconvalescență. Suntem informați că Ilustritatea Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu fiind, vizitat și examinat de mai mulți distinși medici români, sa constatat că starea sa merge spre ameliorare și că se va stabili complet, dacă se va abține dela munca prea obositoare și intensă, ceea ce i s'a recomandat cu multă stăruință. Bucurându-ne de această veste dorim înalțului prelat însănătoșare deplină spre a-și putea termina frumoasele și mărețele opere începute spre binele și progresarea bisericii și a neamului.

Munțimită. Ni-se scrie: În numele Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei, venim să rostim: cea mai profundă mulțumită doamnei Eleftera Dr. Mihail din Dej, pentru generosul dar de 1000 cor. trimis, pentru trebuințele Atelierului ce reuniunea susține la Orăștie.

Asemenea primească recunoștința noastră caldă băncile române: »Albina«, din Sibiu, care și în anul acesta ne-a trimis 200 cor., »Ardeleana« din Orăștie 100 cor., »Decebal«, din Deva 50 cor., »Corviveana«, din Hunedoara 50 cor.

Bunul Dumnezeu le răspândească generositatea nobilă arătată față de scopurile ce urmărește Reuniunea noastră.

Deva 18 Iulie 1915. Elena Pop Hossu Longin, presidentă. Dionisiu Ardelean, secretar.

Prizonieri civili austro-ungari în România. Din București se anunță: În urma unei înțelegeri intervenită între Austro-Ungaria și Serbia, cu privire la schimbul de prizonieri civili un număr de 200 prizonieri austro-ungari au plecat din Serbia și au ajuns Mercurea la T. Severin pentru ca trecând prin țara noastră să fie repatriați. Dat fiind că în Serbia

bântue mai multe epidemii direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat toate măsurile de izolare și dezinfecțiunea acestor prizonieri cari vor fi repatriați prin punctul Căineni.

Simpatie Paper pentru puterile în război. Din Stockholm se anunță, că scriitoarea Ana Wall, publică în ziarul »Stockholmer Dagbladet«, o convorbire ce a avut-o cu papa Benedict al XVII. El a spus că dreptul moral e de partea Germaniei, și oricine trebuie să-l respecte. Papa consideră pe Rusia, ca inamicul secular al bisericii romano-catolice. În privința Angliei Benedict al XVII a păstrat o rezervă semnificativă.

Prizonierii în Italia. Prizonierii sosiți de curând au fost împărțiți și trimiși în toate provinciile din Piemont. Prizonierii sunt tratați la fel ca și soldații italieni. Ofițerii se bucură de cea mai deplină libertate. Autoritățile italiene caută să le procure tot ceea ce le este trebuincios, furnizându-le gazete, cărți, chiar și distracții. Mai ales soldații se arată foarte recunoscători pentru tratamentul ce li se face. În primele zile ei nu primesc decât pâine, refuzând merindele căci zic ei — de pâine și e foame. Soldații prizonieri se apucă bucurând și de muncă. Fiecare e întrebuințat la meșteșugul său obținut. Cel mai mulți însă preferă ca să fie întrebuințați la munca câmpului.

Decreșterea populației. Deja și datele statistice resimt efectele războiului. Cu luna Mai începând — a 10-a lună dela mobilizare—scade enorm numărul nașterilor față de lunile de mai înainte. Așa vedem, că în luna Mai s'au născut în toată Ungaria 39.606 copii față de 44.703 cazuri de moarte civile (nesocotind pe cele de pe câmpul de luptă) așa că în loc de obișnuita creștere firească a populației, se înregistrează o decreștere de 5099, adică cu atât mai puține cazuri de nașteri au fost față de morții civili. S'au înmulțit și cazurile de nașteri moarte. Chiar în părțile noastre banatice, între Tisa, Mureș și Dunăre este mare quotientul feților morți. Cazurile de moarte au fost mai multe în stanga Dunărei. Mai mic a fost numărul morților în comitatul Hunedoarei. Căsătorii au fost în întreaga Ungarie la luna Mai 6280. Mai puține ca în alți ani în această lună a dragostei.

Beneficiile Băncii Naționale a României, se urcă pentru prima jumătate a anului acesta, la suma de 8 milioane 659 mil 968 lei și 62 bani, adică aproape cât întreg capitalul său social, care este numai 12 milioane lei. Aceste beneficii provin din taxa foarte urcată asupra scontului, și mai cu seamă din dobânzile dela împrumuturile de 300 milioane lei, acordate statului pentru acoperirea beneficiului.

Prețurile maxime pentru păstăioase. Foata oficială publică o ordonanță a prim-ministrului, prin care se stabilesc pentru toate țările de sub coroana ungară următoarele prețuri pentru păstăioasele uscate: Fasole 40 coroane, mazăre 50 cor. linte 50 cor. de ficare 100 de kilograme.

Calătoria regelui Belgiei în Italia. Din Berlin se anunță: Știrea despre o apropiată călătorie a regelui Albert al Belgiei în Italia se menține, cu toate desmintirile. Regele Belgiei va visita frontul italian, se va întoarce apoi cu regele Italiei la Roma, unde vor avea loc sărbări.

Moartea unui aviator român. Din București se anunță moartea sublocotenentului-aviator Berceanu, care a căzut dela o înălțime de 500 metri.

Socialist condamnat în Germania. Din Berlin se anunță: Ziarul socialist »Vorwaerts« anunță că socialistul-democrat Heinrich Hüneke din Bremen a fost condamnat la 9 luni închisoare pentru ațărări la ura de clasă, îndemnuri date soldaților ca să nu se supună ordinilor militare și nici unei legi.

El răspândise o broșură sub titlul: »Inamicii cel mai principal e în propria noastră țară«.

Inființarea de colonii și aziluri agricole în Rusia. Un ukaz imperial rusesc ordonă crearea în toată Rusia a unei largi rețele de colonii și aziluri agricole pentru copiii soldaților uciși în război precum și pentru răniți.

Daruri. Pentru văduve și orfani a contribuit d-l Oscar Hayderer căpitan la regimentul de art. Nr. 34 întru amintirea iubitului său camarad a locotenentului ces. și reg. Adolf Wallner 20 cor. Mulțămite sincere exprimă Magistratul orășănesc.

În locul lămâieilor. În urma încetării importului de lămâi, s'au scumpit și fructele acestora. Ele pot fi înlocuite cu fluidul numelui Actilor Flohr, bun și ieftin. Se vinde și în farmaci, în sticle cu diferite prețuri.

Muzică la promenadă. Începând din 29 Iulie n., muzica orașului va concerta în fiecare săptămână Marți, Joi la oarele 5 p. m. și Duminică la oarele 11 1/2 în parcul Rudolf, iar L. ni Mercuri Vineri și Sâmbătă la oarele 5 p. m. la promenada de jos.

În internatul nou și modern, pentru elevii școlilor românești din Brașov, se primesc de acum pronotări pentru anul școlar 1915/16. La cerere trimite prospect direcțiunea internatului (Brașov, str. Prundului 39. 4-6

Concurs de primire în Seminarul teologic din Blaj.

Consistorul plenar din Arhidieceză e convocat pe 17 August la 9 1/2 ore p. m. în reședința mitropolită din Blaj. Cu aceasta ocazie se vor primi alumi de cursul prim în Seminarul teologic, se vor conferi două stipendii din fundațiunea Vancea și se vor primi elevi în Internatul de băieți.

Cei ce doresc să fie primiți în Seminarul teologic au să se prezinte în persoana în 16 August a. m. în Blaj când vor fi supuși vizitei medicale. Rugărilor au să le prezinte Consistoriului tot până la acest termen, prezentând și testimoniu de maturitate, carte de bottez și atestat de moralitate dela oficiul parohial local.

Toți alumi primiiți vor avea să solvească o taxă de înscriere de 100 coroane, iar cei ce vor fi primiți pe speșele lor, o taxă de întreținere de 500 cor. solvabilă în două rate egale.

Bibliografie.

A apărut: Anuarul LI al gimnaziului gr. or. român și al școlii reale gr. or. române din Brașov (Brașov) pe al 65-lea an școlar 1914—1915. Publicat de Virgil Oaițiu director. Tipografia A. Mureșianu Branisce & Comp. Brașov (Brașov), 1915.

A apărut: Cunoscuta revistă literară: »Drepturile femeii« 3-4 sub direcția d-nei Eugenia de Reuss Ianculescu și cu articole semnate de d-nii Virgiliu Iosif, Gala Galaction, Demi Theodorescu, Alexandru Agoese, Beniamin Stratoneanu și d-nele Constantza Zăssu, Eugenia de Reus-Ianculescu și Marie Shepskanks. De vânzare la principalele librării din București.

Poșta Administrației.

Nic. Borgoman în Iclânzel. Cu cele 6 cor. a-ți achitat abonamentul până la 1-a Iulie 1915 v.

Ioan Sporea dir. inv. în Feldioara. Cu cele 20 cor. a-ți achitat abonamentul până la 1-a Ianuarie 1916 v.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

In loc de benzin!!

recomandăm sub responsabilitate deplină

Bensolint

care se poate folosi fără îngăduială din oficiu.

50 Coroane arvună anticipativă.

KELLNER și SCHANZER,

Budapest, Kálmán-u. 3.

Depositar locomotive, motoare, mașini pentru economie, mori. 3-5

„ARDELEANA“

institut, de credit și economii societate pe acții Orăștie.

Aviz.

La institutul nostru află aplicare imediat doi practicanți cu practică bună de bancă; salar lunar până la 150 cor. Reflectanții să-și înainteze documentele, prin cari dovedesc practica de bancă, iar în cerere să amintească, că întru cât stau sub deobligământ militar.

Orăștie-Szászváros, la 28 Iulie 1915.

Directiunea.